

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Deres referanse	Vår referanse	Klassering	Dato
23/629	2022/21067-8-167280/2023-EIRBER	110	23.06.2023

Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune og Fredrikstad næringsforening til Nasjonal transportplan 2025–2036, transportvirksomhetenes svar på NTP-oppdrag

Formannskapet i Fredrikstad behandlet forslaget i møte den 22.06.2023 og vedtok følgende uttalelse:

Det vises til høringsbrev av 3. april 2023 fra Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, hvor det bes om innspill til transportvirksomhetenes svar på oppdrag i forbindelse med utarbeidelse av Nasjonal transportplan 2025–2036.

Søndre Østfold er inngangsporten til/fra Europa og har stor gjennomgangstrafikk. I tillegg til sin unike plassering med tanke på transportgjennomgangen til resten av Norge, har regionen, med sine over 180 000 innbyggere, også behov for å knytte de ulike delene av regionen tettere sammen. Det er viktig at Søndre Østfold får sin forholdsmessige andel av samferdselsbudsjettet.

I samarbeid med øvrige parter i Søndre Viken interkommunalt politisk råd (IPR) (kommunene Aremark, Halden, Hvaler og Sarpsborg), har Fredrikstad kommune utarbeidet en felles liste over samferdselstiltak i regionen som bør prioriteres i ny Nasjonal transportplan.

Det er særlig tre prioriterte områder for regionen:

1. Nasjonal og internasjonal gods- og persontransport som går gjennom regionen trenger større kapasitet.
2. Persontrafikk til og fra hovedstaden må øke i frekvens.
3. Regionen må bli tettere knyttet sammen, slik at varer og personer kan bevege seg raskere og lettere mellom byer og tettsteder (bærekraftige byer i en flerkjernet utvikling).

Fredrikstad kommune legger til grunn at Bypakke Nedre Glomma fase 2 vil bli finansiert og gjennomført som vedtatt i Stortinget i april 2023. Bypakkeprosjekter inngår derfor ikke i lista under.

Tiltakene nedenfor er satt opp i prioritert rekkefølge, gjennom samarbeid i Søndre Viken IPR. En nærmere beskrivelse av de enkelte tiltakene følger under lista.

Bærekraftig samfunnsutvikling

Besøksadresse: Nygaardsgt. 16, 1606 Fredrikstad
E-postadresse: postmottak@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 69 30 60 00 Org.nr: 940039541

Postadresse: Postboks 1405, 1602 FREDRIKSTAD
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no
Tlf. saksbeh.: 69 30 60 00 Bankkonto: 5122 05 77000

1. InterCity Moss–Fredrikstad, fire tog i timen, dobbeltspor
2. InterCity Fredrikstad–Halden, to tog i timen
3. Byvekstavtale Nedre Glomma
4. Innseiling til Borg havn
5. Innseiling til Halden havn
6. Rv. 110 Fredrikstadbrua
7. Tilskudd til fylkesveier, spesielt regionale bruer
8. Rv 22 Øra–Lillestrøm (ring 4)
9. Tilskudd til mindre byområder – Halden
10. E6 – økt kapasitet gjennom intelligente transportsystemer (ITS)
11. Godsterminal ved Berg stasjon i Halden
12. Energistasjoner langs E6 for tungtransport

1. InterCity Moss–Fredrikstad, fire tog i timen, dobbeltspor

Her kobles en av landets mest folkerike regioner sammen med hovedstaden. Det er nødvendig med fire tog i timen, og den beste måten å sikre denne frekvensen på er å bygge dobbeltspor på hele strekningen mellom Moss og Fredrikstad sentrum. Utbygging av kryssningsspor langs eksisterende trasé gir lite forutsigbarhet, både driftsmessig og økonomisk.

Prosjektet underbygger Osloregionens strategi om en flerkjernet utvikling av sterke regioner rundt Oslo. Det er en forutsetning for framtidssrettede og bærekraftige byer og tettsteder at kollektivtrafikken blir styrket. Det er også sentralt for oppnåelse av klimamålene at mer trafikk blir overført til bane, ikke minst økningen av godstransport. Fredrikstad kommune anbefaler at dette prosjektet blir prioritert i perioden 2030–2036.

2. InterCity Fredrikstad–Halden

Byene Sarpsborg og Halden, med mer enn 90 000 innbyggere, trenger å kobles tettere til Fredrikstad, Oslo og Osloregionen. Regionen Søndre Østfold bør bli knyttet tettere sammen for å styrke et felles bo- og arbeidsmarked. Forutsetningen for bærekraftige byer er at mobiliteten mellom dem fungerer optimalt. Dette prosjektet synes ikke prioritert i transportetatens forslag. Kommunedirektøren mener at ambisjonen om to tog i timen til Sarpsborg og Halden må opprettholdes og prioriteres inn i NTP, så tidlig som mulig i planperioden.

3. Byvekstavtale Nedre Glomma

Nedre Glomma, med ca. 144 000 innbyggere, er en bo- og arbeidsmarkedsregion som trenger å knyttes tettere sammen. Tettstedet Nedre Glomma er Norges femte største med ca. 120 000 innbyggere. Klimamessig er det viktig å opprettholde målet om nullvekst for personbiler. Dette krever tiltak som får personbiltrafikk over på buss, ferge, sykkel og gange.

Det inngår ingen statlige midler i Bypakke Nedre Glomma fase 2, og det forventes derfor at staten bidrar med midler gjennom en byvekstavtale. Nedre Glomma har forberedt seg godt og gjennomført to byutredninger.

Byvekstavtaler for Nedre Glomma og de andre mellomstore byområdene er foreslått prioritert i ny NTP, men innenfor rammenivå 1 er det først prioritert fra 2030, noe som er for sent. Byvekstavtaler er et av de viktigste grepene som kan tas for å nå klimamålene. Fredrikstad kommune forventer at staten stiller til forhandlinger raskest mulig.

4. Innseiling til Borg havn

Borg havn er en sentral havn, både nasjonalt og regionalt. Den bidrar til import og eksport inn og ut av regionen, samt at gods som ellers ville blitt transportert på bil, blir transportert langs norskekysten på båt. Havnen er også sentral for beredskapen i Norge, ved at den brukes av NATO.

Kystverket har nevnt mudring av innseiling til Borg havn, ytre del, i en tabell i sitt svar til departementene, men det er usikkert hva som menes. Prosjektet er ikke omtalt i tekst. Fredrikstad kommune forventer en klarere prioritering av mudringen, for å øke kapasiteten og fjerne restriksjoner knyttet til havnen. Tiltaket vil gjøre at større og nyere skip kan seile opp farleden. Nyere båter kan ta imot elektrisk havnestrøm og dermed bidra til CO₂-regnskapet for vår region.

5. Innseiling til Halden havn

Halden havn er en sentral havn for norsk eksportindustri. Spesielt viktig er den for kabelprodusenten Nexans (1000 arbeidsplasser) og papirprodusenten Norske Skog Saugbrugs. Innseilingen er for grunn, og i samarbeid med svenske myndigheter ønsker man å utbedre innseilingen gjennom Ringdalsfjorden, som gjør at større skip kan komme inn til Halden. Tiltaket er nevnt i prioriteringene til Kystverket for ramme 1 i første seksårsperiode, noe Fredrikstad kommune støtter.

6. Rv. 110 Fredrikstadbrua

Undersøkelser viser at Fredrikstadbrua må erstattes i relativt nær framtid. Konstruksjonen er sliten, og en undersøkelse fra 2016 tilsier at vektbegrensninger for tunge kjøretøy må innføres fra midten av 2030-tallet. Brua er fredet, hvilket setter store begrensninger for hva man kan gjøre med konstruksjonen. Fredrikstadbrua knytter Fredrikstad-samfunnet sammen. I en region med få kryssingsmuligheter på tvers av Glomma er brua svært viktig for framkommeligheten, ikke minst i beredskapssammenheng. Brua har en årsgjennsnittstrafikk på 25 537 (2022). Fredrikstad kommune mener ny bru/kryssing av Glomma må på plass tidsnok til å unngå vektbegrensninger på eksisterende bru.

7. Tilskudd til fylkesveier, spesielt regionale bruer

Søndre Østfold har spesielle utfordringer knyttet til fylkeskommunale bruer. Mange av dem er bygget fra 1950- til 1970-tallet, med en estimert levetid på 50 år. Dette gjelder for eksempel Kråkerøybrua og Kjøkkøysundbrua.

Kråkerøybrua har allerede begrenset akseltrykk, og verken lastebiler eller busser kan passere. Mekanismen for å løfte brua er upålitelig.

Kjøkkøysundbrua skal erstattes, men det er vanskelig å finansiere prosjektet. Det finnes ikke alternative veier ut mot Hvaler kommune. Bruene knytter samfunnet sammen. Levetiden er svært begrenset og truer samfunnene i Fredrikstad og Hvaler. Fredrikstad kommune mener staten må hjelpe fylkeskommunen med å finansiere denne viktige infrastrukturen.

8. Rv. 22 Øra–Lillestrøm (ring 4)

Dette prosjektet har tre viktige funksjoner;

- Koble Borg havn bedre til overordnet veisystem.
- Lede godstransport, som skal nord i landet, utenom hovedstaden.
- Knytte E6 og E18 sammen øst for Oslo.

Fredrikstad kommune vil påpeke at rv. 22 er valgt som omkjøringsvei rundt Oslo, og at det er flere utbedringer som må på plass før veien kan fungere etter hensikten.

9. Tilskudd til mindre byområder – Halden

Halden kommune, med nesten 32 000 innbyggere, har trafikale problemer på linje med større byer. Kommunen trenger tiltak for å redusere bruken av personbiler og styrke kollektivtransporten. Transportvirksomhetene foreslår å prioritere tilskuddsmidler til mindre byer, hvor Bodø, Ålesund, Haugesund, Vestfoldbyen (Larvik, Sandefjord og Tønsberg) og Arendal/Grimstad er nevnt. Fredrikstad kommune mener at Halden må komme inn på denne lista.

10. E6 – økt kapasitet gjennom intelligente transportsystemer (ITS)

Utbyggingen av E6 har fungert godt. Prognosene viser imidlertid at kapasiteten blir spist opp i løpet av kun få år. Gjennom bruk av ny teknologi, ITS, kan kapasiteten økes uten at man bygger mer vei. Statens vegvesen nevner ITS som et aktuelt virkemiddel i sin rapport til NTP. Fredrikstad kommune vil foreslå å bruke E6 som en pilot for slik teknologi.

11. Godsterminal ved Berg stasjon i Halden

Skal man klare å få mer gods fra vei til bane, trenger regionen en godsterminal hvor man kan laste om. Spesielt vil gods fra Borg havn kunne lastes om til bane, og gods som kommer på bane fra utlandet kan lastes om til bil for regional distribusjon. Bane Nor har tidligere pekt ut Berg stasjon som avlastning for godsterminalen på Rolvsøy, men tiltaket synes ikke nevnt i forslag til prioriteringer til NTP. Fredrikstad kommune mener dette må inn hvis man skal lykkes med å øke godstransporten på jernbane.

12. Energistasjoner langs E6 for tungtransport

Overgangen til klimanøytrale energibærere krever at man bygger ut energistasjoner for tungtransport langs E6. Planleggingsarbeidet er allerede i gang, og det vil være viktig at denne infrastrukturen blir gjennomført helhetlig gjennom landet. Statens vegvesen nevner at staten skal etablere ladeinfrastruktur langs riksveiene i sin rapport (side 20). Strekningen E6 Ås–Fredrikstad nevnes spesielt som aktuell for tilrettelegging for regional distribusjon. Utviklingen av klimanøytral godstransport går fort, og Fredrikstad kommune mener dette bør prioriteres.

Det er viktig med avklaring av framtidig jernbanestasjonsløsning i Fredrikstad. Den uavklarte situasjonen gir store utfordringer for utvikling i byen og etablering av framtidig kollektivknutepunkt i Fredrikstad.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Siri Martinsen
ordfører

Vedlegg:

- 1 Saksprotokoll FSK-sak 122/23 Høring – Nasjonal transportplan 2025–2036, transportvirksomhetenes svar på NTP-oppdrag

Saksnr.: 2022/21067
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 137545/2023
Klassering: 110
Saksbehandler: Eirik Berget

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	22.06.2023	122/23

Høring – Nasjonal transportplan 2025–2036, transportvirksomhetenes svar på NTP-oppdrag

Ordførers innstilling

Ordfører anbefaler formannskapet å fatte følgende vedtak:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Samferdselsdepartementet som felles uttalelse fra Fredrikstad kommune og Fredrikstad næringsforening til transportvirksomhetenes svar på Nasjonal transportplan-oppdrag.

Fredrikstad, 15.06.2023

Formannskapets behandling 22.06.2023:

Atle Ottesen (Ap) fremmet på vegne av Ap, MDG, Sp og R følgende tillegg:

Følgende tekst legges inn til slutt i høringsuttalelsen:

Det er viktig med avklaring av framtidig jernbanestasjonsløsning i Fredrikstad. Den uavklarte situasjonen gir store utfordringer for utvikling i byen og etablering av framtidig kollektivknutepunkt i Fredrikstad.

Bjørnar Laabak (FrP) fremmet følgende forslag:

Følgende prioriteringsliste legges til grunn for det videre arbeidet med Nasjonal Transportplan (NTP)- 2025-2036 og innarbeides i høringsuttalelsen:

1. Ny Sarpsbru
2. Ny bru Torp-Omberg
3. Ny Grønli stasjon Fredrikstad
4. InterCity Moss – Fredrikstad, dobbeltspor
5. InterCity Fredrikstad – Halden, dobbeltspor
6. Gjenåpne Rygge Lufthavn
7. Innseiling til Borg havn.
8. RV 22 - Øra - Lillestrøm (ring 4).
9. Innseiling til Halden havn.
10. Rv.110 Fredrikstadbrua
11. Tilskudd til fylkesveier, spesielt til regionale bruer (Kråkerøybrua/Kjøkøysundbrua).
12. Tilskudd til mindre byområder - Halden.
13. E6 – økt kapasitet gjennom intelligente transportsystemer (ITS).
14. Godsterminal ved Berg stasjon.
15. Energistasjoner langs E6 for tungtransport.

Votering

Ordførers innstilling, med tillegg fremmet av Atle Ottesen (Ap), ble vedtatt med 11 stemmer (Ap 5, MDG 1, Sp 1, R 1, H, 2, KrF 1) mot 2 stemmer (FrP 2) som stemte for forslaget fremmet av Bjørnar Laabak (FrP).

Formannskapetets innstilling/vedtak 22.06.2023:

Vedtak:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Samferdselsdepartementet som felles uttalelse fra Fredrikstad kommune og Fredrikstad næringsforening til transportvirksomhetenes svar på Nasjonal transportplan-oppdrag. Følgende tekst legges inn til slutt i høringsuttalelsen:

Det er viktig med avklaring av framtidig jernbanestasjonsløsning i Fredrikstad. Den uavklarte situasjonen gir store utfordringer for utvikling i byen og etablering av framtidig kollektivknutepunkt i Fredrikstad.

Fredrikstad, 23.06.2023

Rett utskrift

Tone Elisabeth Myhra
Møtesekretær

Utskrift til: Eirik Berget, saksbehandler seksjon kultur, miljø og byutvikling
Kopi til: Ole-Henrik Holøs Pettersen, direktør seksjon kultur, miljø og byutvikling

Kort begrunnelse for eventuelt endret innstilling fra ordfører

Ingen endring fra ordfører.

Kommunedirektørens kommentar

Ingen kommentar.

Kommunedirektørens forslag til innstilling

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Samferdselsdepartementet som felles uttalelse fra Fredrikstad kommune og Fredrikstad næringsforening til transportvirksomhetenes svar på Nasjonal transportplan-oppdrag.

Sammendrag

Formannskapet fatter vedtak i saken med hjemmel i delegeringsreglementet punkt 3.1.1 formannskapetets avgjørelsesmyndighet, kulepunkt 7, jamfør kommuneloven § 11-8.

Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har sendt transportvirksomhetenes svar på utrednings- og prioriteringsoppdrag til Nasjonal transportplan (NTP) 2025–2036 på høring, med høringsfrist 3. juli 2023.

Fredrikstad kommune har, i samarbeid med øvrige parter i Søndre Viken interkommunalt politisk råd (IPR), utarbeidet en felles prioriteringsliste for regionen, bestående av 12 samferdselstiltak som bør prioriteres i ny NTP. Denne listen utgjør kjernen i det vedlagte forslaget til høringsuttalelse.

Det regionale samarbeidet om innspill til arbeidet med NTP er, etter kommunedirektørens vurdering, hensiktsmessig, da det sikrer et helhetlig perspektiv på utviklingen av regionen og bidrar til at kommunene framstår samlet ovenfor staten om prioriteringene.

Kommunedirektøren foreslår at Fredrikstad kommune stiller seg bak felles prioriteringsliste for kommunene i Søndre Østfold, og anbefaler at vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Samferdselsdepartementet som Fredrikstad kommunes uttalelse til transportvirksomhetenes svar på Nasjonal transportplan-oppdrag.

Vedlegg

1. Høringsbrev: Nasjonal transportplan 2025–2036 – Høring av transportvirksomhetenes svar på NTP-oppdrag, Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, datert 03.04.2023
2. Forslag til høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune og Fredrikstad næringsforening: Nasjonal transportplan 2025–2036, transportvirksomhetenes svar på NTP-oppdrag

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

1. Oppdragsbrev og transportvirksomhetenes svar er tilgjengelige på regjeringens nettsider: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-transportvirksomhetenes-svar-pa-ntp-oppdrag/id2970857/>

Saksopplysninger

I høringsbrev av 3. april 2023 ber Samferdselsdepartementet (SD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) om innspill til transportvirksomhetenes svar på oppdragene til ny Nasjonal transportplan – NTP 2025–2036. Regjeringen har besluttet å framskynde framleggelsen av planen med ett år – til våren 2024.

SD og NFD ga høsten 2022 to hovedoppdrag (utredning og prioritering) til transportvirksomhetene Avinor AS, Bane NOR SF, Jernbanedirektoratet, Kystverket, Nye Veier AS og Statens vegvesen. Det er også blitt gitt enkelte tilleggsoppdrag/-spørsmål. Svarene på oppdragene utgjør virksomhetenes faglige innspill til stortingsmeldingen om NTP, og det er disse som nå sendes på høring. Høringsfristen er 3. juli 2023.

Med unntak av de fire mest folkerike kommunene, er ikke kommunene formelle høringsinstanser ved denne høringen. Det er lagt opp til at fylkeskommunene sender innspill på vegne av kommunene. Viken fylkeskommune har gjennomført flere innspillmøter med kommunene i fylket, men rekker ikke å ha en egen formell høringsrunde, som ved framleggelsen av forrige NTP. Dette skyldes at framleggelsen av ny NTP er framskyndet med ett år. Departementene skriver imidlertid i høringsbrevet at de gjerne tar imot uttalelser fra andre enn dem som står på listen over høringsinstanser.

Kommunene i Søndre Viken (IPR) (Aremark, Fredrikstad, Halden, Hvaler og Sarpsborg) har administrativt samarbeidet om en prioriteringsliste for prosjekter i regionen. Styret i Søndre Viken IPR fattet følgende vedtak i sitt møte 07.06.2023 (sak 17/23):

1. *Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Osloregionen og Viken fylkeskommune, som Søndre Viken IPR sin uttalelse til NTP 2025–2036.*
2. *Styret anbefaler kommunene å benytte høringsuttalelsen som bakgrunn for sine innspill til NTP 2025–2036.*

Fredrikstad næringsforening har også bidratt til høringsuttalelsen, som foreslås oversendt som en felles høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune og Fredrikstad næringsforening.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Ikke relevant.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Høringsuttalelsen har ingen direkte økonomiske konsekvenser for Fredrikstad kommune.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Kommunens og regionens konkurransekraft er avhengig av at nødvendige samferdselsprosjekter prioriteres i NTP. Utbedringer på samferdselsområdet vil påvirke regionens næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet, som igjen kan ha stor positiv betydning for skatteinngangen til kommunen.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

For å nå nullvekstmålet og klimamålene i regionen, er det nødvendig at viktige kollektivprosjekter prioriteres i NTP.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant.

Vurdering

Kommunedirektøren mener det å stå samlet i Nedre Glomma-/Søndre Viken-regionen styrker kommunens gjennomslagskraft i samferdselssammenheng. Å samarbeide om en felles regional prioriteringsliste til ny Nasjonal transportplan gjennom Søndre Viken IPR, er derfor hensiktsmessig.

Samarbeidet med de øvrige partene i Søndre Viken IPR har vært godt, og kommunedirektøren stiller seg derfor bak prioriteringslisten i det vedlagte forslaget til høringsuttalelse. For nærmere begrunnelser og vurderinger knyttet til de enkelte tiltakene, vises det til nevnte vedlegg. Kommunedirektøren vil trekke fram tiltak 1, 3, 4, 6 og 7 som særlig viktige for Fredrikstad.

Kommunedirektøren anbefaler at vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Samferdselsdepartementet som Fredrikstad kommunes uttalelse til transportvirksomhetenes svar på Nasjonal transportplan-opdrag.